№ 280. 1838

BREDASCHE COURANT

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag, 6 December.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 3den December.

Schoon de opening der wetgevende kamers nog veertien dagen verwijderd is, houdt men zich reeds bezig met over den inhoud der koninklijke aanspraak te discussiëren. Omtrent de binnenlandsche staatkunde verwacht men weinig nieuws te hooren, ten zij er eene toespeling wierd gemaakt op de soort van coalitie van twee partijen in de kamer, en men het dus noodig vond met eenigen nadruk te spreken over de ondersteuning die de kamers steeds aan het gouvernement hadden verleend. De buitenlandsche staatkunde biedt daarentegen meer stoffe aan. Het voorname punt der redevoering zal wel de belgische kwestie wezen; men is intusschen nog geheel onkundig, in welken geest de zinsnede zal vervat worden, waarin over den tegenwoordigen staat dier kwestie zal worden gesproken. Voor eenige dagen werd het gerucht verbreid, dat men in die zinsnede eenige krachtige woorden zou laten vloeijen, waarin de strekking van het fransch kabinet zou doorstralen, om België in deszelfs aanmatiging op het grondgebied te ondersteunen, doch van dit gerucht hoort men thans niet meer. Een ander punt, waarover het bestuur op eene voldoende wijs wenschte te spreken, zijn de zaken van Mexiko. Sedert twee maanden had men van daar beslissende tijdingen gewacht, doch tot heden heeft men zelfs nog geen berigt van de aankomst der laatste versterkingen, en het Mexikaansch bewind schijnt nog in het geheel niet gezind, om te zwichten ten gevolge van den last dien de blokade der kusten hetzelve mag veroorzaken. De overige kwestien, Spanje en Ancona, meent men dat slechts kortelijk zullen aangestipt worden, en alzoo weinig stof tot opmerkingen geven, tot dezelve bij de discussie van het adres van antwoord meer op den voorgrond zullen worden gesteld.

— Men heeft depêches uit Genua ontvangen, die gunstiger luiden omtrent de gesteldheid der Prinses *Maria*. Zoo als gemeld is, had de koningin het plan om zich naar Genua te begeven, maar thans zegt men, dat zij om gewigtige redenen van dit besluit heeft moeten afzien.

— Een groot getal personen, en daaronder vele officieren der nationale garde, hebben gisteren de kapel bezocht, waar het lijk des maarschalks *Lobau* is ten toon gesteld geworden.

— De maarschalk *Gérard* heeft gisteren eene lange bijeenkomst met den heer *Molé* gehad en is daarna door den koning ontvangen geworden. Men gelooft nu, dat hij zich zal hebben laten overhalen, om het bevel over de nationale garde op zich te nemen.

— De generaal *Friant* zegt men dat tot 's konings aide-de-camp, in de plaats van den hertog *van Choiseul*, benoemd is. Voor den post van gouverneur van de Louvre hebben zich meer dan twintig kandidaten opgedaan.

— Men herhaalt de verzekering dat de hertog *van Nemours*, na de opening der kamers een' togt naar Afrika zal doen.

— Gisteren avond liep in de hoofdstad het gerucht dat er te Metz eenige ongeregeldheden hadden plaats gehad, ten gevolge van het besluit, waarbij de nationale garde ontbonden werd. De heden uit Metz ontvangen bladen spreken daar echter niet van. Het schijnt alleen dat de maire bijzondere voorzorgen genomen heeft, ook om te voorkomen dat hem een charivari gegeven werd, gelijk vroeger plaats had, toen hij met het legioen van eer beschonken werd. Sedert het gezegd besluit tot ontbinding, is de maire ook besloten om in deze zijne betrekking te blijven, waarvan hij reeds zijne demissie gegeven had.

— De prefecten, die zich in de hoofdstad bevinden, hebben bevel bekomen om naar hunne zetelplaatsen terug te keeren.

— Uit Marseille schrijft men, dat de kamer van koophandel aldaar, wier leden onlangs in massa hunne demissie genomen hadden, op den schrijven des ministers van koophandel en openbare werken, waarin hij de gerezen moeijelijkheden zocht uit den weg te ruimen, besloten had, op haar vroeger besluit terug te komen, en de gegeven demissien weder in te trekken.

— Latere berigten uit Madrid, dan van den 25sten, heeft men niet ontvangen. In het *Journal des Débats* leest men heden nog de volgende bijzonderheden:

» De generaal *Narvaez*, die zich tijdens de jongste gebeurtenissen niet te Sevilie bevond, heeft zich derwaarts begeven op de uitnoodiging van de hoofden van den opstand, en het vice-presidentschap der junta aanvaard. Uit Madrid schrijft men dat de bewoners van Sevilie hem op de luisterrijkste wijs hebben ontvangen, en dat de geestdrift der bevolking ten top was gestegen. Zoo men dezelfde brieven wil gelooven, had de junta het ontwerp, om een leger van 25,000 man op de been te brengen. Het zal met dit leger gaan, gelijk als met alle andere, die sedert vijf jaren door al de ministerien en door al de opgestane gewesten met grooten ophef op het papier werden gerecruteerd.

» De beweging van Sevilie schijnt meer en meer tegen de soort van dictatorschap, hetwelk de generaal *Espartero* zich aangematigd heeft, gerigt te zijn. Niets doet nog blijken, dat het nieuwe ministerie welhaast zal geconstitueerd zijn.»

— In de dagbladen van de Spaansche grenzen wordt een somber tafereel van de tegenwoordige ongelukkige gesteldheid van Spanje opgehangen. De afval van *Narvaez* en *Cordova* meent men dat de gewigtigste gevolgen kunnen hebben. De eerste dier genoemde generaals heeft talrijke aanhangers in de hoofdstad, maar zijn invloed wordt thans eenigzins opgewogen door het weinig vertrouwen, dat men steeds in zijn' tegenwoordigen makker, den generaal *Cordova*, heeft gesteld. Die generaal was een geruimen tijd opperbevelhebber van het noorderleger, maar zijne goede trouw werd steeds verdacht; men hield het er voor, dat hij de karlisten langzamerhand veld liet winnen, en thans meent men nog, dat de schijn van liberalismus, dien hij aanneemt, slechts zijne bijzondere eerzuchtige bedoelingen bemantelt.

Het antwoord van den senaat op de openings-aanspraak der koningin wordt thans medegedeeld; het onderscheidt zich door niets bijzonders.

— De binnenlandsche renten waren heden ter beurze flaauw, vooral waren de 5 pCt. tot daling gestemd. Men geloofde ter beurze dat de koers in 't algemeen achteruit zou gaan, tot dezelve zich ten gevolge van de openings-aanspraak weder verheffen zou. De notering was heden (3 *December*) 5 pCt. 109,95; 3 pCt. 81,45; Nap. r. 101,65 Spanje 16¾; Rom. L. 101⅞.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 1sten December.

Uit Posen wordt van den 23sten November geschreven, dat, luidens de laatste berigten uit Rusland, de reeds vermelde staatkundige woelingen in Wilna ook takken in andere plaatsen van Lithauen hadden gehad, en aldaar evenens een aantal personen gearresteerd was; zelfs in Petersburg waren verscheiden hoofden en deelhebbers aan de zamenzwering in verzekerde bewaring genomen. Deze omstandigheid, alsmede het vergevorderd saizoen, hadden den keizer doen besluiten, om zijne reis naar de Zuidelijke gedeelten des rijks nog eenige maanden uit te stellen.

— Uit Warschau wrodt gemeld, dat keizer *Nicolaas* het voornemen zoude hebben om den jongen hertog *van Leuchtenberg* tot onderkoning van Polen te benoemen.

— Z. M. de keizer van Rusland heeft den 2den November een schrijven aan vorst *Paskewitz* gerigt, waarin hij aan denzelven zijne tevredenheid en zijnen dank betuigt, over de verdienstelijke wijze, waarop die veldmaarschalk zijnen moeijelijken post als beheerder van het Koningrijk Polen, ook in het administratieve, tot hiertoe heeft waargenomen, blijkens de onlangs aan den keizer ingediende rekeningen, wegens dat beheer tot 1837.

— De Groote Raad van Lucern heeft, met eenparigheid van stemmen, tot de opheffing van verscheidene Franciskaner-Kloosters in dat kanton besloten, uithoofde zij niet meer aan hun oorspronkelijk doel beantwoordden. De paters en lekenbroeders zijn op pensioen gesteld, terwijl de liquidatie van de bezittingen der genoemde kloosters aan den Kleinen Raad is opgedragen.

— Bij een besluit des konings van Beijeren is de luitenant-generaal en kommandant van het korps artillerie, vrijheer *von Halberg*, een grijsaard van 86 jaren, die 70 jaren dienst telt, op pensioen gesteld en in zijne plaats tot kommandant der artillerie benoemd, de vrijheer *von Zoller*.

— Te Rome had men den 22den ll. bepaalde berigten omtrent een aftogt der Oostenrijkers en Franschen van het Pausselijk gebied. De eerstgenoemden zonden den terugtogt reeds hebben aangevangen. De beide Zwitsersche regimenten in Pausselijke dienst zouden in Bologna en Romagna garnizoen houden; Ancona kreeg eene bezetting van 1000 man, onder bevel van den overste *Lorini*.

— Berigten uit Alexandrie tot den 6den november, behelzen ongunstige tijding en omtrent het leger van den sultan in Klein-Azie. Luidens dezelve heerschte er veel desertie onder de troepen; zelfs waren er onlangs 800 man met wapenen en bagage tot *Ibrahim* overgegaan. Ook de Kurden hadden weder de wapenen opgevat. Onder de mahomedaansche bevolking werd het gerucht rondgedragen, dat de christen-mogendheden den sultan tot afval van het islamismus hadden overgehaald, weshalve men zich onder de vanen van *Mehemed*-ali, als den beschermer des geloofs, scharen moest. Welligt zijn deze berigten, uit Alexandrie, afkomstig, niet vrij van partijdigheid.

Omtrent de reis van *Mehemed*-ali naar Opper-Egijpte verkeert men nog altijd in het onzekere, of hij dezelve tot Sennaar zal voortzetten. In Egijpte was men niet vreemd van het denkbeeld, dat de pacha met het ontwerp zwanger ging, om de rijken van Sennaar, Abyssinie en Darfour tot een Aethiopisch rijk, onder zijn gezag te vereenigen

In dezelfde berigten wordt gemeld, dat de Engelschen steeds voortgingen met zich aan de arabische kust en in de Roode Zee uit te breiden. De bezetting der in januarij veroverde stad Aden was op 2000 man gebragt. Zij schenen van die stad eene wapenplaats te willen maken, om van daar hunne verdere veroveringen voor te bereiden. Behalve gezegde plaats hadden zij de Howakil-baai en de plaats Harena aan de Abyssinische kust in bezit genomen, en vermeenden van daar den handel met Abyssinie verder uit te breiden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, zijn ingekomen twee ontwerpen van wet, als: 1°. een houdende wijziging der wet omtrent het Nederlandsch muntwezen; en 2°. een tot daarstelling van eenige wijzigingen in de bestaande bepalingen op den invoer van gouden en zilveren werken. Beide deze ontwerpen gaan vergezeld van memorien tot toelichting. De voordragten zijn van den volgenden inhoud:

Wij WILLEM, enz.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat zich in de uitvoering van de wet tot regeling van het Nederlandsche Muntwezen, van den 28sten September 1816 (*Staatsblad n°. 50*), zwarigheden hebben opgedaan, vooral voortgevloeid uit de daarbij aangenomen betrekkelijke waarde tusschen de gouden en zilveren standpenningen, nadat eene aanzienlijke uitbreiding van den muntslag der eerstgenoemden heeft plaats gevonden;

Dat het wenschelijk is deze zwarigheden op te heffen, ten einde gevolg zou kunnen worden gegeven aan eene hermunting van de oude zilveren Muntspecien, welke wegens de afslijting meer en meer noodzakelijk is geworden; en dat ook sommige andere bepalingen van gezegde wet wijziging vereischen,

Zoo is het dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, met wijziging in zoo verre van de wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad n°. 50*), hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De *zilveren Nederlandsche gulden* zal bevatten *negen wigtjes, vier honderd vijftig duizendsten* (9 w.,450) *fijn zilver*.

Dezelve zal gealloieerd zijn op *negen honderd vijf en veertig duizendsten* (945/1000) en alzoo houden een gewigt van *tien wigtjes*.

De meervouden en onderdeelen van den gulden, zullen met deze bepalingen in evenredigheid moeten staan.

Art. 2. In plaats van den *drie-gulden*, zullen voortaan, als veelvoud van den gulden, worden gemunt zilveren standpenningen ter waarde van *twee en een halven gulden*, welke, behalve de hieruit voortvloeijende veranderingen, de aanduiding der geldswaarde (2½ G.), overigens zullen worden geslagen naar de bepalingen ten aanzien van den *drie-gulden* bestaande.

Art. 3. In het gehalte der standpenningen wordt eene ruimte toegestaan van *een duizendste* voor de gouden standpenningen en van *drie duizendsten* voor de zilveren standpenningen, in beide gevallen verdeeld ter helfte boven en ter helfte beneden de bepalingen van de wet.

Art. 4. De ruimte in het gewigt der standpenningen, bij den munt slag veroorloofd, zal hoogstens mogen bedragen:

GOUD: Voor de stukken van *tien* en *vijf* gulden, *een en een half duizendste*;

ZILVER: Voor het twee en een halven guldenstuk *twee duizendsten*; voor den gulden *drie duizendsten*; voor den halven gulden *vier duizendsten*; voor het 25 cents stuk *zes duizendsten*; voor de 10 en 5 cents stukken *tien duizendsten*; van het gewigt van ieder stuk, zoo wel boven als beneden dat gewigt.

Op de *koperen* stukken van één en van één halven cents, zal deze ruimte hoogstens mogen bedragen *een vijftigste* van het gewigt van ieder stuk, mede zoo wel boven als beneden dat gewigt.

Art. 5. Aan den Koning blijft voorbehouden, tot daarstelling en uitgifte der volgens deze wet verbeterde zilveren muntspecien, zoodanige maatregelen te nemen, als noodzakelijk zullen worden bevonden.

Lasten en bevelen, enz.

II. Het *tweede* der ingekomen ontwerpen is van den volgenden inhoud:

Wij WILLEM, enz.

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat, in afwachting van eene meer algemeene herziening der bestaande verordeningen op het stuk van den waarborg der gouden en zilveren werken, behoort te worden voorzien in de gegronde bezwaren, door een aantal goud- en zilversmeden uit de onderscheide gedeelten van het rijk ingebragt, aangaande het nadeel, dat aan hunnen tak van nijverheid wordt veroorzaakt, door den vrijgelaten invoer van werken, vervaardigd op een lager allooi, dan hetgeen ten aanzien der inlandsche fabrikaten is voorgeschreven.

Zoo is het, enz.

Art. 1. Geene gouden en zilveren werken, vervaardigd beneden de laagste der gehalte-bepalingen, voor de werken van inlandsche fabrikatie vastgesteld, zullen in dit Rijk mogen worden ingevoerd.

Van deze bepalingen zijn echter uitgezonderd de zilveren horlogiekasten, mits niet verwerkt zijnde. De beneden het gehalte van 800 duizendsten, en voorts in het algemeen alle zoodanige *vreemde* gouden en zilveren werken, die bepaaldelijk voor den *transito*-handel zijn bestemd, en derhalve niet binnen 's lands in omloop werden gebragt.

Wij behouden ons voor om, mede bij uitzondering op de voormelde bepaling, door speciale vergunning den invoer van vreemde werken toe te staan, ten behoeve van bijzondere personen, die hetzij duurzaam of tijdelijk hun woonverblijf op den Nederlandschen bodem komen vestigen, alsmede van reeds gevestigde ingezetenen, die zulks in bijzondere gevallen mogten verlangen, mits de werken, te wier aanzien dusdanige toelating wordt verzocht tot eigen gebruik van den verzoeker dienen en *niet* voor den handel zijn bestemd.

Art. 2. De werken, te wier aanzien de uitzonderingen vermeld in de laatste 2 van het voorgaand artikel, zullen worden verleend, zullen voorzien worden van een afdruksel van den stempel, thans voor de vreemde werken in gebruik. Hetzelfde teeken zal bij voortduring worden gebezigd tot het stempelen van de zoodanige der ten verkoop bestemde gouden en zilveren panden uit de banken van leening, welke aan geen der wettige allooijen beantwoorden, en alzoo niet vatbaar zijn, om met de gehalte-stempels te worden gemerkt, en zulks zoo lang de vergunning hiertoe door Ons niet zal zijn ingetrokken.

Daarentegen zal tot daarstelling der noodige afscheiding tusschen de tijdvakken vóór en na de afkondiging dezer wet, een veranderd nader door Ons te bepalen keurmerk voor de vreemde werken worden ingevoerd.

Art. 3. De van buiten 's lands ingevoerde gouden en zilveren werken, welke aan de bepalingen en voorwaarden, bij art. 1 vastgesteld niet mogten beantwoorden, zullen op het kantoor van waarborg, alwaar dezelve zijn aangebragt, in tegenwoordigheid van de inveerende of regt hebbende, of wel van diens zaakgelastigde verbroken en aldus aan denzelven teruggegeven worden.

Desniettemin zal het ten aanzien der werken, welke binnen de eerste drie maanden na de afkondiging dezer wet, uit eenig land in Europa, of binnen een jaar uit een der overige werelddeelen, worden ingevoerd, aan de eigenaren vrijstaan, om de zoodanige onder dezelve, die alsniet voldoende aan de boven omschreven bepalingen en voorwaarden, niet ter stempeling zouden kunnen worden toegelaten, wederom uit te voeren, mits van dezen uitvoer behoorlijk doende blijken, door vervulling van al de formaliteiten, daartoe bij de bestaande wetten en verordeningen voorgeschreven.

Ook zal het den eigenaar der afgekeurde werken, op den voet van art. 18 der wet van 19 Mei 1819 (Stbl. n°. 31) vrijstaan, zich van de gedane uitspraak van afkeuring, op de beslissing van het kollegie van Raden en Generaal-meesteren der munt te beroepen.

Art. 4. De vreemde gouden en zilveren werken, welke in den handel worden toegelaten, zullen zonder uitzondering bij derzelver stempeling met het daartoe te bestemmen lands keurteeken, onderworpen worden, aan de betaling van het dubbel der regten voor de werken van inlandsche fabrikatie bepaald of bij vervolg te bepalen.

De werken, in de termen vallende der uitzonderingen, bij art. 1 vermeld, zijn op gelijken voet aan deze betaling onderworpen.

Art. 5. De werkzaamheden, uit de tegenwoordige wettelijke bepalingen voortvloeijende, ten aanzien van onderzoek, belasting en stempeling, zullen aan alle de waarborgs-kantoren kunnen plaats hebben.

Art. 6. Alle geheel of gedeeltelijk uit goud of zilver vervaardigde of daarmede versierde werken van vreemden oorsprong, welke, niet, met in achtneming der bij de bestaande wetten voorgeschreven formaliteiten, mogten zijn ingevoerd, of die door het gemis van de Nederl. stempel-teekens, tot het werken derzelve verordend, aanleiding mogten geven, tot het gegrond vermoeden, dat dezelve ter sluiks zijn aangebragt, zullen, wanneer zij in den handel worden ontdekt of in het openbaar verkocht, ten aanzien der vervolging en bestraf-

fing van deze overtreding gelijk staan met alle overige onge[illegible]ee-kende werken, tot welke zich het toezigt der waarborg ambtenaren verstrekt.

Art. 7. Door deze bepalingen worden ingetrokken of gewijzigd de wettelijke en andere verordeningen, welke daarmede mogten in strijd zijn.

Lasten en bevelen, enz.

De ingekomen ontwerpen, met de daarbij behoorende stukken, zijn verzonden aan de afdeelingen der maand December, tot welker zamenstelling men in deze zitting is overgegaan. Tot voorzitter en onder-voorzitter dier afdeelingen zijn benoemd, de heeren: 1ste afd. *van Swinderen* en *Hooft*; 2de *van Rappard* en *Backer*; 3de *Luzac* en *van Dam van Isselt*; 4de *Cats* en *Schimmelpenninck*; en 5de *van Meeuwen* en *van Welderen Rengers*.

Zijn ingekomen twee requesten, als van Jhr. *E. van der Dussen* en Jhr. *J. Quarles van Ufford*, beide leden der Ridderschap en der Staten van Holland, die beide verzoeken, om bij de te doene nominatie van kandidaten tot aanvulling der opengevallen plaats van lid der Algemeene Rekenkamer, in aanmerking te komen. Deze requesten, benevens nog een ander, omtrent hetzelfde onderwerp, ingekomen stuk, zullen ter griffie worden wedergelegd.

Aan de Kamer is hulde gedaan van een door den heer *Bouricius* vervaardigd werkje over de gevangenissen in Nederland, en van het 2de stuk 2de deel, van het werk van den heer *Voorduyn*, getiteld: Geschiedenis en Beginselen der Nederlandsche wetgeving. — Plaatsing in de boekerij.

De centrale afdeeling doet verslag: 1°. over het ontwerp van wet nopens de vaststelling der tarieven van justitie-kosten en salarissen van ambtenaren, practicijns en deurwaarders in civiele en crimineele zaken; en 2°. over dat tot verlenging der wet van 3 November 1830, houdende bepalingen tot beteugeling van schadelijke woelingen van kwalijkgezinden. Uit die verslagen blijkt, onder anderen, dat de door de Regering gegevene antwoorden, over het algemeen voor kennisgeving zijn aangenomen, en dat, ten gevolge der veelvuldige bedenkingen, die in de afdeelingen tegen eerstgemeld ontwerp gemaakt zijn, de Regering nog onderscheidene veranderingen in hetzelve heeft gebragt; onder anderen wordt daarbij thans vastgesteld, dat de alsnu bij koninklijk besluit vast te stellen tarieven, uiterlijk binnen den tijd van tien jaren, door wettelijke bepalingen zullen worden bekrachtigd of vervangen. — De beraadslagingen over beide deze ontwerpen worden aan de orde van den dag gesteld op aanstaande Vrijdag, den 7den dezer.

De commissie tot de verzoekschriften doet, bij monde van den heer *Romme*, verslag op een door den heer *Warnsinck* te Amsterdam, ingediend request, die zich beklaagt over de hooge lasten, waarmede de suiker is bezwaard, hetgeen, naar zijne meening, tot smokkelhandel aanleiding geeft, waaruit alzoo schade voor de schatkist voortvloeit. Bijzonder klaagt hij over de buitengewone bescherming, welke de raffinaderijen die met stoom werken, ondervinden. — Nederlegging van het request ter griffie, terwijl het gedane verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De heer *van Dam van Isselt* acht zich verpligt dit request aan de bijzondere aandacht der kamer aan te bevelen. Bij de beraadslagingen over de begrootings-wetten, ten vorigen jare, heeft hij reeds gemeend dergelijke bezwaren, die uit Utrecht bij de kamer waren ingekomen, te moeten ontwikkelen, en aan te toonen, dat de stoom-fabrikanten in de verleend wordende afschrijving, handeldrijven. Hoezeer het er verre van is, dat hij in het stuk der nijverheid den teruggang voorstaat, zoo gelooft hij echter, dat er geene de minste verhouding bestaat tusschen de bescherming van den raffinadeur en den stoom-raffinadeur; dat er alzoo ten deze dringend eenige voorziening gevorderd wordt; en dat er aan eerstgemelden meerdere bescherming behoort te worden verleend. Ten vorigen jare heeft Z. Exc. de Minister van Financien, die zich ook heden in de vergadering bevindt, beloofd, dat de gemaakte bedenkingen een onderwerp van opzettelijke overweging zouden uitmaken. Welke de uitslag dier overwegingen is geweest, is den spreker tot dus verre onbekend en het is uit dien hoofde, dat hij thans vermeend heeft, op deze zaak terug te moeten komen.

De vergadering is daarna uiteengegaan tot aanstaanden Donderdag den 9 dezer, des namiddags ten half twaalf ure.

— Dezer dagen is door Z. M., uit bijzondere welwillendheid jegens *J. E. Y. van Hamelsveld*, dochter en eenige overgebleven erfgenaam van wijlen den Raadsheer Mr. *W. Y. van Hamelsveld*, aan Mr. *P. Simons* te 's Gravenhage, vergunning verleend om ten voordeele voor zijne voorschrevene nicht, de redactie en uitgave voort te zetten van het werk, ten titel voerende: Nederlandsche pandecten, of verzameling van wetten, in het Koningrijk der Nederlanden bestaande, en daarin over te nemen en te plaatsen, die wetten en verordeningen van het openbaar gezag, welke tot de te behandelen onderwerpen betrekkelijk zijn, alles op den voet en de wijze, zoo als dit door wijlen den voornoemden Raadsheer oorspronkelijk ontworpen en voorgedragen en aan denzelven, bij Z. M. besluit van 9 Januarij 1827 (staatsblad n° 2), alsmede aan diens zoon, nu wijlen Mr. *P. van Hamelsveld* bij Hoogstdeszelfs besluit van 4 Mei 1835 (Staatsblad n° 14) is toegestaan.

— Blijkens den *Schwabischen Merkur* van 28 november, heeft Z. M. de koning van Würtemberg, Z. K. H. den Erfprins *van Oranje* opgenomen onder de Ridders Grootkruisen der orde van de Würtembergsche Kroon.

— Laatstleden zondag is te Amsterdam de blijde intogt van Z. M. in de hoofdstad des rijks vóór 25 jaren, in alle kerken, overeenkomstig oud vaderlandsch gebruik, godsdienstig herdacht, en zijn aan het Opperwezen dankzeggingen en gebeden opgezonden. — Dien zelfden dag prijkte de societeit der mobile schutterij met de Nederlandsche en Oranjevlaggen, en was de gevel met transparanten en toepasselijke opschriften versierd, welke, bij gunstig weder, maandag, en anders dingsdag avond zouden verlicht worden. — Zaturdag avond droeg, in den stads schouwburg, de dichter *M. Westerman* een lierzang voor, den titel dragende van: *de tweede December 1813 herdacht*, welke met levendige toejuichingen aangehoord werd.

— Uit 's Hage schrijft men dat op heden in de kerk der eerwaarde paters Minderbroeders, in de Casuaristraat aldaar, de plegtige uitvaart zal gehouden worden van den hoog eerw. pater *Petrus Jacobs*, provinciaal dier orde, onlangs te Amsterdam overleden. De dienst zou verrigt worden door Mgr. *Antonucci*, vice-superior der Hollandsche zending, enz., en bij die gelegenheid, door het zangcollegie der bovengenoemde kerk, de beroemde requiem-mis van *Cherubini* worden uitgevoerd.

— Bij koninklijk besluit heeft Z. M. bewilligd in de voortzetting voor een tijdvak van tien jaren van de te Amsterdam bestaande vennootschap, onder de benaming van de derde Amsterdamsche zee-assurantie kompagnie, welke maatschappij zich in gunstigen staat bevindt.

De belgische kamer heeft eergisteren de discussie over de tweede stemming van de nieuwe wet op het zegel aangevangen. Zoowel van de zijde des bewinds, als van de leden zijn verschillende nieuwe amendementen voorgedragen.

— Naar de brusselsche bladen melden, is de ambulance-dienst bij de belgische troepen in de laatste dagen geheel op nieuw georganiseerd. Het in de hospitalen en andere etablissementen verstrooide personeel is in nieuwe kaders ingedeeld, en alle beambten hebben den last gekregen, om zich op het eerst bevel gereed te houden. Thans hield men zich bezig met het in behoorlijken staat brengen van het materieel. In het Luxemburgsche schijnt men een groot hospitaal te willen oprigten.

Uit Luik schrijft men, dat de kompagniën der gendarmerie bevel gekregen hadden, om de onder-officieren en gendarmen uit te kiezen, die, in geval van mobilisatie, twee eskadrons op den voet van oorlog moesten vormen.

— De britsche minister te Brussel, sir *Hamilton Seymour*, is eergisteren naar Londen vertrokken, waar hij door eene gevaarlijke ziekte zijns vaders geroepen werd.

— Het getal advokaten in en buiten Brussel, die geregtigd zijn bij het hof van appel te pleiten, bedraagt niet minder dan 164.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (*4 December*) genoteerd: Belg. 101; O. Met. 107¼; Spanje Ardoin 16; Nap. r. 98⅝; Rom. D. 102; Certif. te Antw. 100⅜; Wissel op Amst. en Rott. drie achtste pCt. v.

De jongste berigten uit New-York houden de gewigtige tijding in, dat in Neder-Kanada, district Montreal, op nieuw een opstand uitgebroken is, die van ernstiger aard schijnt te zijn, dan de vorige. Het is voornamelijk wederom de fransche bevolking, die daaraan deel heeft genomen. Onderscheidene huizen en kleine forten zijn door de opstandelingen aangetast en ingenomen, en is, onder anderen, daarbij de heer *Ellice*, lid van het parlement, die een bezoek aan lord *Durham* was komen doen, en op het punt stond, naar Engeland weder te keeren, krijgsgevangen gemaakt. Men vreesde, dat het belangrijke fort St. John den 6 aangevallen zou worden. Inmiddels waren alle beschikbare troepen naar de plaatsen van den opstand gezonden, en was sir *John Colborne*, gouverneur van Neder-Kanada en bevelhebber der krijgsmagt in die provincie, te Montreal aangekomen, waar hij terstond eene proclamatie had uitgevaardigd, bij welke hij verklaart de deelnemers aan den opstand, als zamenzweerders en oproermakers, te zullen straffen, en de martiale wet in het distrikt Montreal invoert.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Koburg* is in de vorige maand de geheimraad LOTZ, medelid van het Coburg-Gothasche ministerie, in 68jarigen ouderdom overleden. Hij had zich gedurende zijn leven, behalve door zijne openbare betrekkingen, door verscheidene werken over de staatswetenschap bekend gemaakt. Men heeft van hem een *Handbuch der Staatswirthschaftslehre*, in 3 deelen in 1821—23 verschenen, waarvan in de laatste jaren een nieuwe druk werd opgelegd; voorts: *Ueber den Begriff der Polizei und den Umfang der Staats-*

politiegewalt, 1807; Revision der Grundbegriffe der National-wirthschaftslehren, 4 deelen 1811—14, en andere werken. — Den 13den November overleed te Weimar, in het 84ste levensjaar, de raad en hoogleeraar in de kopergravure aan de keizerlijke Akademie van schoone kunsten J. F. Leybold. Hij was een der weinige nog levende kweekelingen van de voormalige beroemde karelschool te Stuttgart, waarin Schiller, Dannecker, Muller en anderen zijn voorgekomen; hij behoorde ook als professor aan dit gesticht tot aan deszelfs opheffing. — Te Praag overleed onlangs de joodsche letterkundige P. Beer, in 80jarigen ouderdom. Onder zijne vele werken onderscheidt zich bijzonder zijne Geschichte, Lehren und Meinungen aller jüdischen Secten. — De Breslauer hoogleeraar Knobel heeft een beroep naar Göttingen als hoogleeraar in de oostersche talen, in de plaats van Ewald bekomen, te gelijk is hij aan de hoogeschool te Giessen beroepen; men dacht dat hij aan dit laatste aanzoek zou gevolg geven, nihoewel het eerste voordeeliger is. — Het getal der studenten op de Göttinger hoogeschool bedraagt in dit winter-halfjaar 656. Wanneer men bedenkt dat dit getal in de jaren 1824 tot 28 tusschen de 1500 en 1800 beliep, dan behoeft het niet gezegd te worden, welk een verlies de hoogeschool en de stad geleden hebben. Hun eerste schok was de sluiting der voorlezingen, ten gevolge der onlusten in 1831, waardoor het getal kweekelingen tot 700 verminderde; in het vorig jaar was het het echter weder tot over 900 aangegroeid, toen dat een tweede schok kreeg door de bekende verwijdering der zeven hoogleeraren. — Te Koningsbergen heeft men in den nacht van 13 op 14 November, tusschen 4 en 6 uren, 67 vallende sterren waargenomen; het geheel getal dier sterren, daar alle niet geteld konden worden, werd op 200 berekend. Te Posen heeft men in den nacht van 12 November, in eene tijdruimte van derde half uur, 27 vallende sterren geteld. Het meerendeel, wordt van daar gemeld, was klein en niet bijzonder helder of van eene schijnbaar hooge baan. Den 13den en den 14den had men wegens de duistere lucht aldaar geene waarnemingen kunnen doen. — Van K. Menon's allgemeine Geschichte der neuern Zeit, wordt te Stuttgart eene nieuwe goedkoopere uitgave in 7 deelen uitgegeven, welke nog in den loop van dit jaar verschijnen zal, met twee supplement-banden, behelzende de algemeene geschiedenis van het einde van 1830 tot heden en den onafhankelijkheids-oorlog der Spaansch-Amerikaansche kolonien, door F. Kottenkamp, die gratis aan de inteekenaars worden bijgegeven. Deze uitgave geschiedt met tegenzin van den schrijver, welke met de uitgevers in twist is geraakt, hetgeen ook de voortzetting van zijn werk door een ander heeft doen. — In den boekhandel te Stuttgart, wordt thans de uitgave in één deel der allgemeine Weltgeschichte van J. von Muller, voor den prijs van 4 fl. 24 kr., aangekondigd.

Engeland. — Te Edinburg stierf dezer dagen J. P. Wood, een doofstomme, die zich een niet onaanzienlijken letterkundigen naam had gemaakt. Door de uitgave eener geschiedenis der parochie van Cramond; zijn Leven van John Law van Lauriston en zijne uitgave van Douglas's Peerage of Scotland toonde hij zoowel een oudheidkundige en genealoog als biograaph te zijn; daarenboven bekleedde hij een administratief ambt.

Frankrijk. — De heer Prudhon, professor in de regten aan de school van Dijon en een der uitstekende fransche regtsgeleerden van den tegenwoordigen tijd, is dezer dagen te Dijon overleden. — De Akademie der opschriften en fraaije letteren heeft in hare zitting van ll. Vrijdag den heer Ch. Magnin tot haar medelid gekozen, ter vervulling der plaats sedert het overlijden van den heer Sylvestre de Sacy in de maand februarij ll. opengebleven. In het permanent secretarisschap heeft de heer Daunou reeds vroeger den heer de Sacy vervangen. — Kortelings geleden stierf te Parijs zekere Descartes, een regtstreeksche afstammeling van den vermaarden wijsgeer van dien naam, en die het alleen daaraan te danken had, dat hem een jaargeld werd toegelegd onder Lodewijk XVI, de Republiek, den keizer, Lodewijk XVIII en Karel X.

Het gezelschap Hollandsche Tooneellisten onder Directie van den Heer L. F. J. ROSENVELDT vergast het Tooneelminnend publiek alhier thans op belangrijker stukken dan vroeger; hiertoe vooral in staat gesteld door de aanwinst van den Heer van Overveest Kup, den heer Altink en Mejufvrouw Obelt, bij dit Gezelschap thans behoorende. Langendijks Donquichot mogt saturdag j.l. veel genoegen geven en ons den Heer Rosenveldt als een meesterlijke Sancho Panche doen kennen. Gisteren avond werdt het algemeen geachte stuk van Iffland de Jagers opgevoerd, en de herhaalde toejuichingen waren de bewijzen van hooge goedkeuring des publieks, en wij erkennen dat vele rollen niets te wenschen hebben overgelaten. De Opperjager en de Opperjageres de Heer van Overveest Kup en Mejufvrouw Obelt hebben door beider uitmuntend spel de bewijzen gegeven, dat zij nog het Kunstkoor tot eer verstrekken. Mejufvrouw Rosenveldt was in de rol van Frederikje even natuurlijk als gevoelig; zoo als zij zich immer onderscheidt. Alle hebben gewedijverd, genoegen te geven, en het gezelschap heeft daarom, en vooral ook als uit Landgenooten bestaande, aanspraak op kunstlievende belangstelling.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 December) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54, 53⅝, elf zestiende; dito 5 pCt. 100½, drie achtste; Kansbill. 24 een zestiende, 23⅞; Amort. Sijnd. 4½ pCt. 94 drie achtste, ½; dito 3½ pCt. 78½, drie achtste; Handelm. 175½, ¼, 174⅞, 175⅛, 174¾; O. Indie 5 pCt. 99⅛ een zestiende; Ardoins 85 ℒ 16 drie achtste, vijf zestiende; Braz. 77⅛.

*** 's Gravemoer, den 3den December. Heden beviel voorspoedig, doch ontijdig, van eene doode DOCHTER, A. J. F. VAN DE VELDE, geboren van Kakerken.

Eenige Kennisgeving.

*** Heden overleed ten huize van den Heer P. S. van der Gewelandt, FRANCISCUS JOHANNIS VAN ERTRIJK, in den jeugdigen ouderdom van 23 jaren, aan de gevolgen van Zenuw-zinking-koortsen, na voorzien te zijn van de HH. Sacramenten.

Oosterhout, 29. November 1838.

J. VAN ERTRYK,
A. VAN ERTRYK,
Geb. de Leeuw.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan THEUNIS MOLENGRAAF en zijne Huisvrouw ADRIANA VAN ZOORN, beide gewoond hebbende en overleden aan het Lanngstraat, onder de Gemeente Zevenbergen, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, ten Kantore van de Notaris A. VAN DER POEST CLEMENT, te Fijnaart, voor den 15. December 1838.

Voor het Rijk.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

AFBRAAK VAN MOLENS.

De AGENT van het Domein te Breda, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Dingsdag den 18. December 1838, 's morgens om 11 ure, ten Koffijhuize van de Wed. GERS, op de Groote Markt, te Breda, en ten overstaan van den Notaris Mr. E. R. VAN NAERSSEN, residerende aldaar, publiek Verkoopen:

1ste Koop.

Den OPSTAND tot AFBRAAK van den WIND-SCHORS-MOLEN, staande in het Bastion Prinses (N°. 2) der Vestingstad, met de daartoe behoorende en voorhanden zijnde losse GOEDEREN.

2de Koop.

De OVERBLIJFSELS van den Afgebranden WIND-KOREN-STANDAART-MOLEN, met de daartoe behoorende OBJECTEN, staande in het Bastion Prins (N°. 3), derzelfde Vesting.

Zullende gemelde twee Koopen eerst ieder afzonderlijk en daarna in massa geveild worden.

De Konditiën van Verkoop liggen ter lezing, zoo ten Kantore van den Agent van het Domein, als van den Notaris VAN NAERSSEN, te Breda, terwijl gemelde Panden voor een ieder te zien zullen zijn op Maandag den 17. December 1838, 's morgens van 9 tot 12 ure.

De Agent van het Domein,
M. SMITS.

DOOR VERPLAATSING TE HUUR:

Een voor Winter- en Zomer-Woning welgelegene HEEREN-HUIZINGE, gelegen onder de Gemeente Halsteren, Kanton van Bergen-op-Zoom, staande tegen de groote weg van Bergen-op-Zoom naar Steenbergen, bestaande in vijf zoo groote als kleine Beneden-Kamers, groote Keuken, Kelder, drie Boven-Kamers en spatieuse Zolder, Welpomp en Regenbak, Tuinmans-huis, Stalling voor twee Paarden en Remise, voorts groote Tuinen, beplant met opgaande Vruchtboomen, benevens het genot van Wandeling, in een wel beplant Starbosch, in eene Hegge besloten. Te bevragen bij den Eigenaar A. A. ROELS, te 's Bosch, of CORNELIS VAN MOOK, Arbeider aan den Halsterschen Molen.

De Notaris DE BIE, residerende te Gastel, in het Noord-Braband, is van voorneming, op Dingsdag den 11. December 1838, des middags ten 12 ure, ten Huize van de Heer ... te Gastel, in het openbaar ten Verkoop aanbieden:

Twee schoone welgedresseerde RIJIN-RIJ-PAARDEN, waarvan het eene ook voor het Rijtuig is gebruikt; voorts eene schoone zoo goed als nieuwe CABRIOLE, met groot linnen Overtrek, een volledig HAARNUIG, HOOFDSTEL, ZWEEP, enz. alles toebehoord hebbende aan wijlen den Wel-Ed. Gestr. Heer DE JONQUIERE, in leven Ridder der Militaire Willems Orde, Ritmeester bij de Afdeeling Kurassiers N°. 1. Zijnde dit alles van heden af te zien, en daaromtrent bij den Notaris voornoemd nadere inlichting te bekomen.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.